

2020-02-07

Dnr RG 2019/1031

Per e-post

Socialdepartementet

Socialförsäkringsenheten

s.remissvar@regeringskansliet.se

stefan.oscarson@regeringskansliet.se

Remiss - Ett bättre premiepensionssystem, SOU 2019:44

(S2019/04594/SF)

Riksgälden har erhållit en remiss från Socialdepartementet gällande utredningen ”Ett bättre premiepensionssystem”, SOU 2019:44. Utredningen föreslår bl.a. en arkitektur för pensionsspararnas fondval. Vidare föreslår utredningen regler för ett upphandlat fondtorg för premiepension och en lag som reglerar en ny myndighet som ska upphandla fonder och förvalta fondtorget. Riksgälden anser att förslagen är väl avvägda och stödjer dem.

Riksgäldens synpunkter

Pensionssystemet fyller en viktig samhällsfunktion genom att möjliggöra fortsatt inkomst för individen efter pensionering, och därmed en tryggare ålderdom. Därför är det av stor vikt att systemets olika delar fungerar på ett tillfredställande sätt.

Ett problem med fondtorget för premiepension har varit förekomsten av oseriösa fondförvaltare. Att kapitalet inom premiepensionssystemet förvaltas på ett förutsägbart, tryggt och effektivt sätt är inte enbart av betydelse för individen utan även för den finansiella stabiliteten.

Oegentligheter som medför förluster av pensionskapital kan potentiellt skada förtroendet för det finansiella systemet och dess aktörer, och i slutändan påverka den finansiella stabiliteten. Riksgälden anser därför att det är viktigt att reducera risken för oseriös och ineffektiv förvaltning i premiepensionssystemet, vilket utredningens förslag om ett upphandlat och kontrollerat fondtorg strävar efter.

I utredningen konstateras att fondvalet har ställt för höga krav på spararnas finansiella kunskaper, delvis som en följd av det stora antalet valbara fonder. Exempelvis riskerar många av de sparare som gör egna placeringsval att få en portföljsammansättning som avviker tydligt från den optimala baserat på deras preferenser. Riksgälden delar denna uppfattning.

Riksgälden anser därför att det är rationellt att minska antalet valbara fonder, så som utredningen föreslår. Riksgälden vill dock understryka vikten av att fondutbudet på det upphandlade fondtorget blir tillräckligt stort. Utbudet på fondtorget ska möjliggöra för den aktive och informerade pensionsspararen att skapa en portföljsammansättning som i stort motsvarar vad som vore möjligt på den privata fondmarknaden. Ett tillräckligt stort utbud implicerar även att konkurrensen bland fonderna blir god, och därmed att förvaltningen blir effektiv avseende avkastning i förhållande till risk och kostnad.

Den föreslagna valarkitekturen; med ett förval, och därefter tydliga steg med information om varje vals konsekvenser, innan det slutliga steget med fritt val av fonder nås, framstår som väl avvägt. Givet ett tillräckligt stort fondutbud så bör denna utformning kunna passa merparten av pensionsspararnas behov. Att inte begränsa risknivån på fonderna, utan istället via valarkitekturen försöka styra varje sparare mot sin optimala risknivå, är också bra.

Riksgälden anser slutligen att utredningens förslag att Sjunde AP-fonden får utökade uppgifter och bl.a. får ansvar för upphandlingen av fondtorget, förvaltningen av valarkitekturen liksom förvaltningen av förvalet är rationellt. Det är klokt att nyttja den upparbetade kompetens som finns inom Sjunde AP-fonden rörande förvaltning av pensionskapital, i motsats till att starta en helt ny myndighet. Riksgälden vill dock poängtera vikten av att det inte uppstår en intressekonflikt mellan uppdragen att förvalta egna fonder och samtidigt upphandla de konkurrerande privata alternativen.

I detta ärende har riksgäldsdirektör Hans Lindblad beslutat efter föredragning av senior analytiker Carl Oreländ.

Hans Lindblad, beslutande

Carl Oreländ, föredragande